

Autorzy

Przedmowa

1. Fizjoterapia w pediatrii – *Krzysztof Zeman*

1.1. Rozwój dziecka

1.1.1. Ocena stanu dziecka po urodzeniu

1.1.2. Noworodki z grup podwyższonego ryzyka

1.1.3. Dzieci urodzone przedwcześnie

1.1.4. Program wczesnej stymulacji i opieki rozwojowej noworodków z grup ryzyka

1.1.5. Rozwój psychoruchowy w pierwszym roku życia

1.1.6. Ocena rozwoju psychoruchowego dziecka w pierwszym roku życia

1.1.7. Ocena obecności i wykonywania odruchów

1.1.8. Objawy świadczące o nieprawidłowościach w rozwoju ruchowym niemowlęcia

1.1.9. Metody pozwalające na wykrycie nieprawidłowości rozwoju

1.2. Najczęstsze neurologiczne przyczyny zaburzeń rozwoju psychoruchowego

1.2.1. Mózgowe porażenie dziecięce (*paralysis cereбрalis infantum*)

1.2.1.1. Podział MPDz według Ingrama

1.2.1.2. Podział MPDz według Hagberga

1.2.1.3. Metody usprawniania dzieci z MPDz

1.2.1.4. Ocena skuteczności rehabilitacji dzieci z MPDz

1.2.2. Wady dysraficzne

1.2.2.1. Przepuklina oponowa (*meningocele*), przepuklina oponowo-rdzeniowa (*myelomeningocele*)

1.2.3. Choroby nerwowo-mięśniowe

- 1.2.3.1. Dystrofia mięśniowa typu Duchenne’a
- 1.2.3.2. Rdzeniowy zanik mięśni
- 1.2.4. Zaburzenia rozwoju psychomotorycznego uwarunkowane genetycznie
 - 1.2.4.1. Zespół Downa (*syndroma Down*)
- 1.3. Zaburzenia rozwoju umysłowego
 - 1.3.1. Autyzm dziecięcy (*autismus*)
 - 1.3.1.1. Metoda Knill
 - 1.3.1.2. Metoda dobrego startu
- 1.4. Inne choroby układu nerwowego u dzieci wymagające postępowania fizjoterapeutycznego
 - 1.4.1. Ostre idiopatyczne zapalenie wielonerwowe (zespół Guillaina-Barrégo, *syndroma Guillain-Barré*)
 - 1.4.2. Okołoporodowe uszkodzenie splotu ramiennego (*paralysis plexus brachialis*)
 - 1.4.3. Porażenie nerwu twarzowego (*paralysis nervi facialis*)
- 1.5. Choroby układu oddechowego u dzieci wymagające postępowania fizjoterapeutycznego
 - 1.5.1. Choroby układu oddechowego u dzieci przebiegające z zaleganiem wydzieliny
 - 1.5.1.1. Fizjoterapia oddechowa
 - 1.5.1.2. Metody oczyszczania dróg oddechowych
 - 1.5.1.3. Klasyczny drenaż oskrzeli
 - 1.5.1.4. Techniki wspomagające drenaż
 - 1.5.1.5. Alternatywne techniki oczyszczania oskrzeli
 - 1.5.1.6. Technika natężonego wydechu
 - 1.5.1.7. Technika aktywnego cyklu oddechowego
 - 1.5.1.8. Drenaż autogeniczny
 - 1.5.1.9. Technika zmiennego ciśnienia oskrzelowego
 - 1.5.1.10. Technika dodatniego ciśnienia wydechowego
 - 1.5.1.11. Urządzenia wspomagające proces oczyszczania oskrzeli

- 1.5.1.12. Gimnastyka oddechowa
 - 1.5.1.13. Ćwiczenia oddechowe
 - 1.5.1.14. Ćwiczenia ogólnousprawniające
 - 1.5.1.15. Ćwiczenia ogólnokondycyjne (trening fizyczny)
 - 1.5.2. Mukowiscydoza (*mucoviscidosis*)
 - 1.5.2.1. Zasady ogólne fizjoterapii
 - 1.5.3. Zespół dyskinetycznych rzęsek (*syndroma cilliares dyskinetica*)
 - 1.5.4. Rozstrzenie oskrzeli (*bronchiectases*)
 - 1.5.5. Zapalenie płuc (pneumonia)
 - 1.5.6. Zapalenie oskrzeli (*bronchitis*)
 - 1.5.7. Zapalenie oskrzelików (*bronchiolitis*)
 - 1.6. Choroby układu oddechowego przebiegające ze zwiększoną ilością płynu opłucnowego
 - 1.6.1. Zapalenie opłucnej (*pleuritis*)
 - 1.6.1.1. Główne zasady fizjoterapii
 - 1.6.1.2. Pozycje ułożeniowe
 - 1.6.1.3. Ćwiczenia oddechowe
 - 1.7. Inne choroby płuc
 - 1.7.1 Astma oskrzelowa (*asthma bronchiale*)
 - 1.8. Zaburzenia narządu ruchu u dzieci wymagające postępowania fizjoterapeutycznego
 - 1.8.1. Braki i ubytki kończyn
 - 1.8.2. Wady postawy
 - 1.8.2.1. Boczne skrzywienia kręgosłupa
 - 1.8.3. Choroby tkanki łącznej
 - 1.8.3.1. Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów
- Piśmiennictwo

2. Fizjoterapia w ortopedii i traumatologii – Zbigniew Dudkiewicz

- 2.1. Symptomatologia i ogólne zasady postępowania w urazach układu narządów ruchu

- 2.2. Kinezyterapia
- 2.3. Fizykoterapia
- 2.4. Plastrowanie dynamiczne
- 2.5. Urazy kończyny górnej (*traumata membri superioris*)
 - 2.5.1. Urazy obręczy barkowej (*traumata cingulum acromialis*)
 - 2.5.1.1. Złamanie łopatki (*fractura scapulae*)
 - 2.5.1.2. Złamanie obojczyka (*fractura claviculae*)
 - 2.5.1.3. Uszkodzenia więzozrostu obojczykowo-barkowego (*traumata syndesmosis claviculoacromialis*)
 - 2.5.1.4. Zwichnięcie w stawie mostkowo-obojczykowym (*luxatio articulationis sternoclavicularis*)
 - 2.5.2. Urazy stawu ramiennego (*traumata articulationis humeri*)
 - 2.5.2.1. Zwichnięcia stawu ramiennie-łopatkowego (*luxationes articulationis humeroscapularis*)
 - 2.5.3. Złamanie kości ramiennej (*fractura ossis humeri*)
 - 2.5.3.1. Złamanie nasady bliższej kości ramiennej (*fractura epiphysis proximalis ossis humeri*)
 - 2.5.3.2. Złamanie trzonu kości ramiennej (*fractura corporis ossis humeri*)
 - 2.5.3.3. Złamanie części dalszej kości ramiennej (*fractura epiphysis distalis ossis humeri*)
 - 2.5.4. Urazy łokcia (*traumata cubiti*)
 - 2.5.4.1. Zwichnięcie w stawie łokciowym (*luxatio articulationis cubiti*)
 - 2.5.4.2. Złamanie okolicy stawu łokciowego (*fractura regionis articulationis cubiti*)
 - 2.5.5. Urazy przedramienia (*traumata antebrachii*)
 - 2.5.5.1. Złamanie trzonu kości przedramienia (*fractura corporis ossis antebrachii*)
 - 2.5.5.2. Złamanie nasady dalszej kości przedramienia (*fractura epiphysis distalis ossis antebrachii*)
 - 2.5.6. Urazy nadgarstka i ręki (*traumata carpi et manus*)
 - 2.5.6.1. Obrażenia nadgarstka (*laesiones carpi*)

2.5.6.2. Uszkodzenia w obrębie śródręcza i palców (*laesiones metacarpi et digiti*)

2.6. Urazy kończyny dolnej (*traumata membri inferioris*)

2.6.1. Złamanie miednicy (*fractura pelvis*)

2.6.2. Urazy stawu biodrowego (*traumata articulationis coxae*)

2.6.2.1. Złamanie kości udowej (*fractura ossis femoris*)

2.6.3. Urazy kolana (*traumata genus*)

2.6.3.1. Złamanie nasady dalszej kości udowej (*fractura epiphysis distalis ossis femoris*)

2.6.3.2. Złamanie rzepki (*fractura patellae*)

2.6.3.3. Uszkodzenia stawu kolanowego (*laesiones articulationis genus*)

2.6.3.4. Zwichnięcie stawu kolanowego (*luxatio articulationis genus*)

2.6.3.5. Niestabilność stawu kolanowego (*instabilitas articulationis genus*)

2.6.3.6. Uszkodzenie łąkotek (*laesio menisci*)

2.6.4. Urazy goleni (*traumata tibiae*)

2.6.4.1. Urazy stawu skokowego (*traumata articulationis talaris*)

2.6.5. Urazy stopy (*traumata pedis*)

2.6.5.1. Złamanie kości piętowej (*fractura ossis calcanei*)

Piśmiennictwo

3. Fizjoterapia w kardiologii – Lucjan Pawlicki, Marcin Barylski

3.1. Podstawowe choroby układu krążenia kwalifikujące się do leczenia fizjoterapeutycznego

3.1.1. Choroba niedokrwienności serca (*morbus ischaemicus cordis*)

3.1.2. Miażdżyca zarostowa tętnic kończyn dolnych (*arteriosclerosis obliterans*)

3.1.3. Tętniak aorty (*aneurysma aortae*)

3.1.4. Nadciśnienie tętnicze (*hypertonia arterialis*)

3.1.5. Niewydolność serca (*insufficiencia cordis vel circulatoria*)

3.1.6. Wady serca (*anomaliae cordis*)

- 3.1.7. Przeszczepienie serca (*transplantatio cordis*)
- 3.1.8. Wszczepienie rozrusznika i kardiowertera (*implantatio stymulatori et cardioverteri*)
- 3.2. Fizjoterapia w chorobach układu sercowo-naczyniowego
 - 3.2.1. Prozdrowotny styl życia
 - 3.2.1.1. Dieta
 - 3.2.1.2. Aktywność fizyczna
 - 3.2.2. Korzystne następstwa regularnej aktywności fizycznej
- 3.3. Rehabilitacja kardiologiczna
 - 3.3.1 Zespół rehabilitacyjny – skład, cele i zadania
 - 3.3.2. Etapy i modele rehabilitacji kardiologicznej.
Zasady kwalifikowania
 - 3.3.2.1. Pierwszy etap rehabilitacji kardiologicznej
 - 3.3.2.2. Drugi etap rehabilitacji kardiologicznej
 - 3.3.2.3. Trzeci etap rehabilitacji kardiologicznej
 - 3.3.2.4. Modele rehabilitacji kardiologicznej
 - 3.3.3. Próby wysiłkowe – test na bieżni ruchomej lub cykloergometrze
 - 3.3.4. Próby wysiłkowe – próba ergospirometryczna
 - 3.3.5. Próby wysiłkowe – test 6-minutowego marszu
- 3.4. Inne zabiegi fizjoterapeutyczne w wybranych jednostkach chorobowych
 - 3.4.1. Choroba niedokrwienna serca z nadciśnieniem tętniczym i miażdżycą zarostową tętnic kończyn dolnych
 - 3.4.2. Chorzy po zabiegach chirurgicznych z otwarciem klatki piersiowej
 - 3.4.3. Chorzy z przewlekłą niewydolnością serca i po przeszczepieniu serca

Piśmiennictwo

4. Fizjoterapia w neurologii, neurochirurgii i rehabilitacji medycznej – Jan Czernicki, Jolanta Krukowska

- 4.1. Zaburzenia napięcia mięśniowego jako problem kliniczny w neurorehabilitacji
 - 4.1.1. Leczenie farmakologiczne i fizjoterapia w zwalczaniu spastyczności
 - 4.1.2. Leczenie chirurgiczne
- 4.2. Udar mózgu (*insultus cerebri*)
 - 4.2.1. Czynniki ryzyka wystąpienia udaru mózgu i profilaktyka
 - 4.2.2. Zaburzenia stabilności i równowagi
 - 4.2.3. Kliniczna ocena równowagi i stabilności postawy
 - 4.2.4. Niedowład kończyny górnej (*paresis membri superioris*)
 - 4.2.5. Przewodząca stymulacja magnetyczna
- 4.3. Choroba Parkinsona (*morbus Parkinsoni*)
 - 4.3.1. Przewodząca stymulacja magnetyczna w diagnostyce i terapii chorych na ChP
 - 4.3.2. Leczenie operacyjne
- 4.4. Stwardnienie rozsiane (*sclerosis multiplex*)
 - 4.4.1. Postępowanie w okresie rzutu (zaostření) stwardnienia rozsianego
 - 4.4.2. Postępowanie w okresie remisji i okresie przewlekłym
 - 4.4.3. Postępowanie fizjoterapeutyczne u chorych ze spastycznością
 - 4.4.4. Ocena wyników rehabilitacji
- 4.5. Uszkodzenia obwodowego układu nerwowego (*traumata systema nervorum periphericum*)
 - 4.5.1. Okres odnerwienia tkanek
 - 4.5.2. Okres reinerwacji tkanek
 - 4.5.3. Okres tworzenia wzorców ruchowo-czuciowych
 - 4.5.4. Reedukacja sensoryczna w rehabilitacji pacjentów z uszkodzeniem splotu ramiennego i nerwów kończyny górnej
- 4.6. Uszkodzenia urazowe rdzenia kręgowego (*traumata medullae spinalis*)
 - 4.6.1. Okres pierwszy – ostry (wstrząsu rdzeniowego – pierwsze 3 miesiące po urazie)

- 4.6.2. Okres drugi – wczesny (kompensacji – w pierwszym roku od urazu)
- 4.6.3. Okres trzeci – przewlekły (trwa do końca życia)
- 4.7. Systemy robotyczne w neurorehabilitacji
- Piśmiennictwo

5. Fizjoterapia w onkologii i medycynie paliatywnej – Alina Morawiec-Sztandera

- 5.1. Rola fizjoterapii w onkologii
- 5.2. Rola fizjoterapii w medycynie paliatywnej
- 5.3. Nowotwory głowy i szyi (*neoplasma caput et collum*)
 - 5.3.1. Nowotwory jamy ustnej (*neoplasma cavum oris*)
 - 5.3.2. Nowotwory nosa i zatok przynosowych (*neoplasma nasi et sinus paranasales*)
 - 5.3.3. Nowotwory gardła (*neoplasma pharyngis*)
 - 5.3.3.1. Nowotwory części nosowej gardła (*neoplasma pars nasalis pharyngis*)
 - 5.3.3.2. Nowotwory części ustnej gardła (*neoplasma pars oralis pharyngis*)
 - 5.3.3.3. Nowotwory części krtaniowej gardła (*neoplasma pars laryngea pharyngis*)
 - 5.3.4. Nowotwory krtani (*neoplasma laryngis*)
 - 5.3.5. Nowotwory ślinianek (*neoplasma glandulae salivariae*)
- 5.4. Rak piersi (*carcinoma mammae*)
- 5.5. Nowotwory płuca (*neoplasma pulmonis*)
 - 5.5.1. Niedrobnokomórkowy rak płuca
 - 5.5.2. Drobnokomórkowy rak płuca
- 5.6. Rak jelita grubego (*carcinoma intestinum crassum*)
- 5.7. Nowotwory układu moczowo-płciowego (*neoplasma tracti urinariae*)
 - 5.7.1. Rak pęcherza moczowego (*carcinoma vesicae urinariae*)
 - 5.7.2. Rak nerki (*carcinoma renis*)
 - 5.7.3. Rak gruczołu krokowego (*carcinoma prostatae*)

5.7.4. Nowotwory jądra (*neoplasmata testis*)

5.7.5. Rak jajnika (*carcinoma ovarii*)

5.7.6. Rak szyjki i trzonu macicy (*carcinoma cervix et corpus uteri*)

Piśmiennictwo

6. Fizjoterapia w pulmonologii – Wojciech J. Piotrowski, Paweł Górski, Adam J. Białas

6.1. Ogólna charakterystyka, patofizjologia i zasady fizjoterapii w chorobach układu oddechowego

6.1.1. Definicje

6.1.2. Zmiany w układzie oddechowym w czasie wysiłku

6.1.3. Czynniki wpływające na ograniczenie aktywności fizycznej u chorych z chorobami układu oddechowego

6.1.4. Zaburzenia wentylacji

6.1.5. Niewydolność oddechowa

6.1.6. Zmiany w układzie krążenia w chorobach układu oddechowego

6.1.7. Osłabienie siły mięśniowej

6.1.8. Czynniki psychiczne

6.1.9. Odruch kaszlowy

6.1.10. Korzyści rehabilitacji oddechowej

6.1.11. Kwalifikacja do rehabilitacji pulmonologicznej

6.1.12. Znaczenie edukacji i psychoterapii w rehabilitacji oddechowej

6.1.13. Chorzy z niedoborem masy ciała

6.1.14. Chorzy z otyłością

6.1.15. Podstawowe techniki w fizjoterapii

6.1.15.1. Techniki oczyszczania dróg oddechowych

6.2. Fizjoterapia w przewlekłych chorobach układu oddechowego

6.2.1. Przewlekła obturacyjna choroba płuc

6.2.2. Astma oskrzelowa (*asthma bronchiale*)

6.2.3. Mukowiscydoza (*mucoviscidosis*)

- 6.2.4. Zapalenie opłucnej (*pleuritis*)
- 6.2.5. Chory leczony na oddziale chirurgicznym
- 6.2.6. Szczególne zalecenia dotyczące fizjoterapii u chorych po operacjach torakochirurgicznych i kardiochirurgicznych
- 6.2.7. Szczególne zalecenia dotyczące fizjoterapii u chorych po operacjach brzusznych
- 6.2.8. Chory leczony na oddziale intensywnej opieki medycznej

Piśmiennictwo

7. Fizjoterapia w otorynolaryngologii – Jurek Olszewski

- 7.1. Fizjoterapia w chorobach ucha zewnętrznego
 - 7.1.1. Czyrak przewodu słuchowego zewnętrznego (*furunculus meati acoustici externi*)
- 7.2. Fizjoterapia w chorobach ucha środkowego
 - 7.2.1. Ostre nieżytowe zapalenie trąbki słuchowej (*eustachitis catarrhalis acuta*)
 - 7.2.2. Przewlekłe nieżytowe zapalenie trąbki słuchowej (*eustachitis catarrhalis chronica*)
 - 7.2.3. Ostre zapalenie ucha środkowego (*otitis media acuta*)
 - 7.2.4. Przewlekłe proste zapalenie ucha środkowego (*otitis media simplex chronica*)
 - 7.2.5. Porażenie nerwu twarzowego z oziębienia (*paresis n. facialis e frigore*)
- 7.3. Fizjoterapia w chorobach ucha wewnętrznego
 - 7.3.1. Uszkodzenia słuchu (*hypoacusis*)
 - 7.3.1.1. Protezowanie słuchu
 - 7.3.1.2. Kwalifikacja do wszczepienia implantu
 - 7.3.2. Szumy uszne (*tinnitus aurium*)
 - 7.3.2.1. Elektromagnetostymulacja
 - 7.3.3. Zawroty głowy (*vertigo*)
 - 7.3.3.1. Ćwiczenia habituacyjne
 - 7.3.3.2. Ćwiczenia koordynujące postawę

- 7.3.3.3. Ćwiczenia ruchowe stosowane w rehabilitacji chorych z uszkodzeniem kanałów półkolistych
- 7.3.4. Łagodne napadowe położeniowe zawroty głowy
 - 7.3.4.1. Manewr pozycyjny Brandta-Daroffa
 - 7.3.4.2. Manewr uwalniający Semonta
 - 7.3.4.3. Manewr repozycyjny Epleya
- 7.4. Fizjoterapia w chorobach nosa
 - 7.4.1. Czyrak nosa (*furunculus nasi*)
 - 7.4.2. Ostry nieżyt nosa (*rhinitis acuta, corryza*)
 - 7.4.3. Przewlekły nieżyt nosa (*rhinitis chronica*)
 - 7.4.4. Przerostowy nieżyt nosa (*rhinitis hypertrophica*)
 - 7.4.5. Zanikowy nieżyt nosa (*rhinitis atrophica*)
 - 7.4.6. Naczynioruchowy nieżyt nosa (*rhinitis vasomotorica*)
 - 7.4.7. Polipy nosa (*polypi nasi*)
 - 7.4.8. Alergiczny nieżyt nosa (*rhinitis allergica*)
- 7.5. Fizjoterapia w chorobach zatok przynosowych
 - 7.5.1. Ostre i przewlekłe zapalenie zatoki szczękowej (*sinusitis maxillaris acuta et chronica*)
 - 7.5.2. Ostre i przewlekłe zapalenie zatoki czołowej (*sinusitis frontalis acuta et chronica*)
 - 7.5.3. Ostre i przewlekłe zapalenie zatoki sitowej (*ethmoiditis acuta et chronica*)
- 7.6. Fizjoterapia w chorobach jamy ustnej
 - 7.6.1. Zapalenie ślinianki przyusznej (*parotitis*)
- 7.7. Fizjoterapia w chorobach gardła
 - 7.7.1. Przewlekłe zapalenie gardła (*pharyngitis chronica*)
 - 7.7.1.1. Postać przerostowa (*pharyngitis hypertrophica*)
 - 7.7.1.2. Postać zanikowa (*pharyngitis atrophica*)
 - 7.7.2. Przewlekłe zapalenie migdałków podniebiennych (*tonsillitis pallatinum chronica*)
 - 7.7.3. Zaburzenia połykania (*dysphagia*)
 - 7.7.3.1. Metody restytucyjne

7.8. Fizjoterapia w chorobach krtani

7.8.1. Przewlekłe zapalenie krtani (*laryngitis chronica*)

7.8.2. Rehabilitacja chorych po usunięciu krtani

Piśmiennictwo

8. Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie – Andrzej Malinowski, Agata Karowicz-Bilińska, Anita Sikora-Szubert

8.1. Fizjoterapia w ginekologii

8.1.1. Stany zapalne narządów płciowych żeńskich (*adnexitis*)

8.1.2. Endometrioza (*endometriosis*)

8.1.3. Mięśniaki macicy (*myomae uteri*)

8.1.4. Guzy jajnika (*tumores ovarii*)

8.1.5. Fizjoterapeutyczne postępowanie przed- i pooperacyjne

8.2. Fizjoterapia w położnictwie

8.2.1. Fizjoterapia okresu prekonceptyjnego

8.2.2. Fizjoterapia w ciąży (*graviditas*)

8.2.3. Fizjoterapia okresu połogu (*puerperium*)

Piśmiennictwo

9. Fizjoterapia w urologii – Marek Sosnowski, Aleksandra Juszcak

9.1. Nietrzymanie moczu w schorzeniach neurologicznych (*incontinentio urinae in decursus morbi neurologiae*)

9.1.1. Epidemiologia, etiologia i patofizjologia

9.1.2. Stwardnienie rozsiane (*sclerosis multiplex*)

9.2. Fizjoterapia w leczeniu schorzeń neurourologicznych

9.2.1. Terapia behawioralna

9.3. Nietrzymanie moczu u kobiet (*incontinentio urinae feminae*)

9.3.1. Kinezyterapia

9.3.2. Biofeedback

9.3.3. Terapia behawioralna

9.3.4. Elektrostymulacja

9.3.5. Pole magnetyczne

9.3.6. Ćwiczenia mięśni dna miednicy w szczególnych przypadkach

9.4. Nietrzymanie moczu u mężczyzn (*incontinentia urinae masculinae*)

9.5. Nietrzymanie moczu po brachyterapii i radioterapii z powodu raka stercza (*incontinentia urinae post brachyterapiam et radioterapiam in decursus carcinoma prostatae*)

9.6. Nagłące nietrzymanie moczu z parcia i nadreaktywność wypieracza pęcherza u mężczyzn (*vesica urinaria neurologica*)

9.7. Pęcherz ortotopowy (*vesica uribaria jejunalis*)

Piśmiennictwo

10. Fizjoterapia w reumatologii – Jolanta Kujawa, Kamila Gworys

10.1. Reumatoidalne zapalenie stawów (*arthritis rheumatoidea*)

10.1.1. Zmiany pozastawowe

10.1.2. Obraz radiologiczny

10.1.3. Deformacje stawowe

10.1.4. Staw biodrowy

10.1.5. Staw kolanowy

10.1.6. Stawy stopy

10.1.7. Obręcz barkowa

10.1.8. Staw łokciowy

10.1.9. Ręka

10.1.9.1. Odchylenie łokciowe palców

10.1.9.2. Ręka bagnetowata

10.1.9.3. Palce butonierkowate

10.1.9.4. Palce typu „łabędzia szyja”

10.1.10. Kinezyterapia

10.1.11. Terapia manualna

10.1.12. Masaż

10.1.13. Fizykoterapia

10.1.14. Elektroterapia

- 10.1.15. Ultradźwięki
- 10.1.16. Laseroterapiaiskoenergetyczna
- 10.1.17. Magnetoterapia
- 10.1.18. Leczenie zimnem i krioterapia
- 10.1.19. Terapia psychologiczna
- 10.1.20. Edukacja pacjenta
- 10.2. Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa (*spondyloarthritis ankylopoetica*)
 - 10.2.1. Kinezyterapia we wczesnym okresie
 - 10.2.2. Kinezyterapia w okresie zaawansowania zmian
 - 10.2.3. Kinezyterapia w okresie zaostrzenia
 - 10.2.4. Kinezyterapia w okresie remisji
 - 10.2.5. Rehabilitacja oddechowa
 - 10.2.6. Terapia manualna i masaż
 - 10.2.7. Fizykoterapia
 - 10.2.8. Edukacja chorego
- 10.3. Choroba zwyrodnieniowa stawów (*morbus degenerativa articulationes*)
 - 10.3.1. Leczenie farmakologiczne
 - 10.3.2. Terapia manualna i masaż
 - 10.3.3. Choroba zwyrodnieniowa stawu kolanowego (*gonarthrosis*)
 - 10.3.3.1. Fizykoterapia
 - 10.3.4. Choroba zwyrodnieniowa stawu biodrowego (*coxarthrosis*)
 - 10.3.4.1. Kinezyterapia i terapia manualna
 - 10.3.4.2. Fizykoterapia
 - 10.3.4.3. Edukacja pacjenta
- 10.4. Balneoterapia w chorobach reumatycznych
 - 10.4.1. Kąpiele solankowe
 - 10.4.2. Kąpiele siarczkowo-siarkowodorowe
 - 10.4.3. Kąpiele kwasowęglowe
 - 10.4.4. Kąpiele radonowe

11. Fizjoterapia w geriiatrii – *Tomasz Kostka, Joanna Kostka*

- 11.1. Patofizjologiczne zmiany związane ze starzeniem
 - 11.1.1. Układ krążenia
 - 11.1.2. Układ oddechowy
 - 11.1.3. Układ mięśniowo-szkieletowy
 - 11.1.4. Układ nerwowy i narządy zmysłów
 - 11.1.5. Zmiany hormonalne i metaboliczne
- 11.2. Choroby i problemy starszego wieku
 - 11.2.1. Choroby układu krążenia
 - 11.2.2. Choroby metaboliczne – cukrzyca typu 2 (*diabetes mellitus type 2*)
 - 11.2.3. Choroby układu ruchu
 - 11.2.3.1. Osteoporoza (*osteoporosis*)
 - 11.2.3.2. Urazy i upadki (*traumata*)
 - 11.2.4. Choroby nowotworowe
 - 11.2.5. Choroby układu nerwowego i zespoły psychogeriatryczne
 - 11.2.5.1. Choroba Parkinsona (*morbus Parkinsoni*)
 - 11.2.5.2. Zespoły psychogeriatryczne
 - 11.2.6. Odżywianie i stan odżywienia. Otyłość i niedożywienie
 - 11.2.7. Infekcje
 - 11.2.8. Odleżyny (*decubitus*)
- 11.3. Specyfika fizjoterapii w geriiatrii
- 11.4. Rola ruchu w geriiatrii
 - 11.4.1. Wydolność fizyczna (*tlenowa, aerobowa, VO2max*)
 - 11.4.2. Sprawność funkcjonalna
 - 11.4.3. Funkcje poznawcze i zespoły psychogeriatryczne
- 11.5. Formy aktywności ruchowej osób starszych
 - 11.5.1. Ćwiczenia wytrzymałościowe (*aerobowe*)
 - 11.5.1.1. Pływanie, ćwiczenia w wodzie

- 11.5.2. Ćwiczenia z oporem
 - 11.5.3. Ćwiczenia równoważne
 - 11.5.4. Ćwiczenia poprawiające gibkość
 - 11.6. Fizykoterapia i masaż w geriatricii
 - 11.6.1. Elektroterapia
 - 11.6.2. Termoterapia
 - 11.6.3. Pole magnetyczne
 - 11.6.4. Ultradźwięki
 - 11.6.5. Masaż
 - 11.7. Zaopatrzenie ortopedyczne
 - 11.8. Technologie cyfrowe w rehabilitacji osób starszych
- Piśmiennictwo